

CSASZARI ÉS KIRALYI FELSÉG
ENGEDELMEVEL.

Nro 47.

Közt Bétsben, Szent Iván Havának (Júniusnak)
 24-dik napján 1801-dik Elzindöben.

B é t s.

Tegnap tartatott itten az a' vitézi czeremónia, melly által Feldmarsal Károly Fő Herceg a' Német Rend Coadjutorává tétetődött. Eleinte fekete papi (Abbé) ruhában vólt fel-öltözve a' Fő Hérzeg, azután sisakoson, 's paisoson, végre meg kapván a' Rendnek minden külső jeleit fejer köpönyegben vólt, mellynek bal szárnyára nagy fekete kereszt van varva. Ő Kir. Herzogségének szüntelen állani kellett az egész Nagy Mise alatt, 's míg a' Czeremóniáknak vége nem lett, melly, jólehetett nagyon meg-kurította-

C c c

tott is, még is öt fertály óráig tartott. Jelen vól-
tak ezen igen ritka czeremónián a' Fels. Császár,
Császárné, a' Nápolyi Királyné Ő Felségek, Ná-
dorispany Ő Fő Hrge, Károly Fő Hertzeg többi
Testvéreivel egygyütt. A' Rend Templomának
szük vólta miatt senkit se erefzthettek abba a'
czeremóniának látására, a' nagyobb Méltóságok
közzül is : azért annál nagyobb kedvességgel fog-
ják Erdemes Olvasóink, ezen czeremóniának bő-
vebb le-írását olvasni, mennél kevesebben láthat-
tak azt, kik közzül valók a' Hirmondó írói is,
kiknek különös szzerentséjek vólt az egész czere-
móniának szemléléséhez. Ennek hiteles le írásával
tehát a' jövő postán fogunk kedveskedni.

Moraviev Orosz Kamarás Úr, ki is már
régén el indúlt Pétersburgból, harmad nappal ez
előtt érkezett meg ide igen fontos levelekkel, mel-
lyek részszzerént Császár Ő Felségéhez, részszzerént
pedig Nádorispany Ő Fő Hetzégéhez vóltak
útasítva.

Magyar Ország.

Zemlínból Junins 1-ső napján. Hiteles Tu-
dósításokból értjük, hogy Pasman Oglu a' Bel-
grádi Basa népét Negodínnál megtámadván nagy
vérontást vitt véghez; a' melly dolog a' Belgrá-
di Basának értésére esvén, felette megboszszanko-
dott, és erőssen készül, hogy a' költsönt vissza
adhassa. — A' Konstánzinápolyból Május 1 ső
napján költ levelek hasonlóképpen panaszolkod-
nak, hogy a' már egy ideig eltsendesedett zene-
bonás Pasman Oglu, ismét reá gondolta magát,
's elkezdette az ellenségeskedést.

Sz. Mártonból Május 25 dikén. Ma egy hete tartatott itten Méltóságos Bárá Révai Révay Pál Úr Ö Ngának a' Thurótz Vármegyei Fő Ispányi székbe lett béültetésének (Instellátziójának) igen pompás Innepe. Ezen pompának annak módja szerént való elintézésére, Korömpai Gróf Brunczvik Ö Excellentiáját méltóztatott vólt Ö Fge Királyi Biztos Fövel iderendelni. Számos Méltóságokkal díszeskedett az öröm napra öfzsze seregleit Uraságok Gyűlése. Két Püspökök tiltelték meg a' Vármegyét igen kedves jelenlétekkal, u. m. a' Beszterczei Püspök Mgos Nyitra Zerdehelyi Zerda hely Gábor és Szepes Vármegyei Püspök Mgos Gróf Révai Révay Ferentz Ö Nagyságok, a' kik több jelen vólt Mánás Urakkal egygyütt, örvendező és szerentséltető Beszédekkel fogadták a' Fő Ispány Ö Ngát szerentsésen lett megérkezésekor. A' véghez ment pompás czere-móniák után délben, minden Főbb és Alsóbb rendű Uraságok a' Fő Ispányi Táblánál gazdagon megvendégeltettek, estve pedig fényes Bál tartatott.

Pesth Vármegyéből Június 6 dikán. A' Május utolsó napja igen keserves Majálist tartatott a' mi körül belől lévő Nográd Vármegyei szomszédjainkal. Nagy felhő szakadás esvén t. i. az nap dél tájban a' Szanda hegyén; annak fele Bertzelen és Gután által Pesth Vármegyébe rohant, tetemes károkkal sujtolván főképpen a' Bertzeliéket, a' hol némelly házakban is nagy károkat okozott, 's a' borral, pályinkával tele hordókat más határokba hurtzolta; az ezen vidéken mindenütt völgyekben fekvő réteket, nemcsak a' Bertzeli és Gutai határookban, hanem Pesth

Vármegyében is Atsán, Püspök Hatvanon, Tóth Györkön, Mátsán és azon az egész Völgyön rúttól bé ifzapolta. Még sokkal nagyobb károkat tett a' felhőszakadásnak más része, melly Várallyán által a' Surányi határon és Pusztá-Keletsényen által rohant. A' leg szívre hatóbb kár az, a' mellyet egy szegény Alfölynynak kelle szenvedni; ezen nyavalyásnak a' házát mindenestől elsepervén a' víz, két gyermekei belé fúltak, a' férje mintegy fél mertföldnyire húzatott ki a' vízből félholtan, a' kinek életéhez kevés reménység van! Ugyan ez nap délután a' jég, tudunkra tsak itt körül belől is egynéhány határokat elpusztított; Vanyarzon pedig, Nógrád Vármegyében, éstveli 9 óra tájban, egy szegény ember házába a' menkö bétsapván azt meggyújtotta, 's a' hirtelen elharpózott tűz öt házakat megemészített. — Június 4-dikén újra tetemes károkat tett sok határookban ezen a' vidéken a' jég-esső. Egyébaránt a' fröngtő földjeink 's réteink középszerű áldással biztatnak.

Ánglia.

Londonból Május 20-dikán. A' Parlamentom végezése szerént, az Egyiptomban sebjében megholt Ambercrombie Generális emlékezetére, egy Erdem-oszlop fog a' Sz. Pál templomában emeltetni. — A' Testörző seregnek egy része, több más Regementekből való Osztályokkal egygyütt parantsolatot vettek, hogy haladék nélkül a' kikötőhelyekhez utazzanak, a' hol hajókra ülven Egyiptomba fognak szállíttatni; 8000-re megy ezen újra oda küldendő sereg száma. — Midőn

tegnap a' Parlamentom megegyezéséből 3 millió
 300,000 forint hadi segítség rendeltetett Portu-
 gallia számára, igen nevezetes beszédet tartott
 Minister Hawkesbury a' Gyűlésben. „Egész-
 szen magára hagyatott — így szólla, — a' Lisbouai
 Udvarra, hogy a' mint tesszik, a' Frantziai Kór-
 mányfzékkel békességre léphet, vagy hadakoz-
 hat; de azonban minden esetre tartozik Anglia
 ezen hív Frigyesének segedelemmel, a' melyet
 most ezen summa pénzben adhat a' Kormányfzék
 a' nevezett Országának, hogy azon, ha ugyan ha-
 dakozik, leg alább 20 ezer emberrel többet állít-
 hasson ki az ellenség eleibe. — Ezen szavaira a'
 Ministernek Grey Úr, a' ki a' Ministériummal
 ellenkező részfzel tart, ezt felelte. „Ollybá tart-
 hatjuk mint ha ezt a' summa pénzt a' Frantzia Kas-
 sába adnánk, vagy pedig ellenségünknek adóz-
 nánk velle. Világosan tudta azt a' Ministérium,
 mikor Berthier és Bonaparte Lajos Madiutba kül-
 dettek, még is most úgy tettei, mintha a' ve-
 szedelem, melyben Portugallia forog, egészszen új
 és váratlan do og volna előtte. Ha a' Vólt Mini-
 sterek az Egyiptomban kötő El-Arischi Egy e-
 séget fel nem bontották volna, mellynek ereje
 szerént a' Frantziáknak Egyiptomból szabad hazá-
 jokba való visszfa jövetel engedtetett, úgy nem
 volna most szükség, hogy a' Nagy Brittanniai
 Katonák drága vére Egyiptomb n hijjába omol-
 jon, 's lehetne Portugalliát Katonasággal segíte-
 nünk.“ — Ezen szavaira Grey Úrnak így felelt
 Pitt Úr, még pedig különös megindulással. „Mit
 tartozik az El-Arischi Egygyezés a' mostani Kér-

désre? A' Ministerek akkor másképpen nem tselekedhettek. Felette fontos dolog volt az akkor, azt meg-akadályoztatni, hogy egy olyan kikeresett 's próbált Katonákból álló Armádia, mint a' millyen az Egyiptomi Frantzia Tábor, az' Európai hadakozásba ne részeseülhessen. Tsak a' Marengói ütközetet vegye az ember gondolóra, a' mellyben a' hadi szerentsének megmagyarázhatatlan változó volta miatt az egész Európa megbukott, 's Frantzia Orizágnak szerentsétlen sorsa egyszerre egészízen megváltozott, ugyan kitsoda menthette volna akkor az Angliai Ministériumot, ha még az Egyiptomi Frantzia erő is nevelte volna a' Marengói szerentsét? Mi, hadi segedelmek nyújtása által akkor is mindent meg tettünk a' mi kellett. Tsak most volt az ideje, hogy Egyiptomba sereget küldjünk; a' részre hajlók ugyan ezt is tudják betsmelni, de eléggé menti magát az oda küldött Anglus Sereg nyert győzödelmei által!"

Londonból Május 22-dikén. Meggondolván a' Király Abercrombie derék Generálisnak hofzfazs hív szolgálatját, 's annak ditsösséges halálát, el végezte Ő Fge, hogy annak özvegységre jutott Hitvесе, Abukíri Abercrombie Báróné nevezet alatt, két árván maradott fiú gyermekeivel együtt, elztendőnként 22 ezer forint penzióval tilteltessen meg. — A' Napkeleti tengerről vizfsza hívatott Parker Admirális azt kívánta a' Ministériumtól, hogy vizsgáltasson meg az ő Április 2-dik napján történt verekedés kori maga viselete. — Az Egyiptomi Mártz 21-dikén esett ütkö-

zet után, némelly Rhódus szigetéből érkezett Török seregek érkezvén Abukírhoz ki szállottak, és az Anglusokhoz adván magokat, alig lehetett őket megtartóztatni, hogy a' fogságba esett Frantziákon kegyetlenséget ne kövessenek el, erővel fejeket akarták azoknak szedni a' Török mód szerént. Az Anglusokkal egygyesült Törökök, általában igen kevés Katonai fonyítékhoz vagynak szoktatva. — A' Fő Konzulnak egy Adjutánsa Clement polgár, egy kis hajón éppen Alexandria alá érkezett már, 's ott fogatott el az Anglusoktól.

A' leg újjabb Tudósítások szerént, a' Warren Anglus. Admirális Középtengeren Sicília és Afrika között fel 's alá járó hajósserege, egygyesítette magát a' Keith Adm. hajósseregével, attól tartván, hogy ha Gantheaume Fr. Adm. sok Spanyol hajókat vesz maga mellé, azután ellene nem állhat, hogy Egyiptomba el ne verekedhessen.

Londonból Május 23 dikán. Artur Paget Úr neveztetett a' Király által Lord Mintó helyébe Követnek a' Bétsi Udvarhoz. — A' Mártz. 21-dikén esett Egyiptomi ütközetben, Sir Sidney Smith Török ruhában nyargalózott fel 's alá a' Frantzia Tábor széleinél, hogy Menou Fővezérre reá akadhatsa, de nem akadt szeme eleibe. Ezen verekezésben a' Bonaparte győzhetetlen nevet viselő Granatéroszai voltak az elsők, a' kik az Anglusokat megtámadták, egyenesen szembe menvén a' reájok keményen tüzelő ágyúkkal. Egy Skótziai igen derék Katonákból álló Regiment szállott szembe velek, melly őket többnyire lekaliz-

bolta. A' Zászlójok Londonba érkezett, 's a' Király rendelkezésből az Abercrombie emlékezetére emelendő Oszlopra fog felfüggesztetni. A' zászlón lévő jeleket és írásokat tellyességgel nem lehet elmagyarázni, annyira ösfze van az tépve és vagdalva. — Azt a' hírt hozta ide a' Breszti kikötőhely előtt fel 's alá járó Anglus hajósseregtől egy posta hajó, hogy azon kikötőhelyben 24 Frantzia és Spanyol első nagyságú hajók állanak kéfszen a' kivezésre, mellyhez képest segítséget vár az Admirális, hogy jó móddal ellenek állhasson a' kivezésben.

Portugallia.

Lisbonából Apr. 27-dikén. A' következő nevezes Hirdetés tétetett itt közönségesse. Papok, Nemesek, Nép! Minnyájátok előtt tudva vagyon, hogy a' minket igazgató, 's mint tulajdon gyermekeit úgy szerető Fejedelem, az Európát pusztító háborúságok közepette is, fenn tudta Portugalliában a' Bekességet tartani, a' mellett, hogy idegen Nemzetek eránt a' mit fogadott híven betöltötte. 1793 dik esztendőben egy egész Armádiánk indult útnak Spanyol Ország segítségére. A' ki meg tselekeszi a' mivel tartozik, annak nints mitől félni, sőt inkább méltán kívánhat vilzizonos háladatosságot. De Spanyol Ország, melly a' Portugallia segítségét ugyan midőn arra szüksége volt, háládó szívvel fogadta el, most minekutánna Frantzia Orzággal Bekességet kötött, ugyan ezt a' Nemzetet, a' melly segítségére volt, nem tsak magára hagyja, ha-

nem azon okból, hogy ez a' maga szövetséges Társának (Angliának) hívségében megmarad, had-
dal is megtámadja. Azt akarja tehát, hogy az
Isten előtt tett szövetség kötést, hitletlenül fel-
bontsa, 's a' Portugallus nemzet hitefzegett nem-
zetté legyen. — Tsak ennek meggondolása is fel-
buzdíthatná a' Hazafiúi szívet, de vagynak még
fontosabb okaink a' felindulásra. Meg akarják
nemzetünket alázni, és méltóságától fosztani.
Azt kívánja Spanyol Ország, hogy engedjük által
kikötőhelyeinket a' Spanyol seregeknek, és hogy
e' legyen záloga hívségünknek. — Az a' nemzet,
a' melly hajdan a' Rómaiaknak ellent tudott álla-
ni, A'siát hatalma alá hajtotta, Tengereket,
Tartományokat fedezett fel, a' meglankadt álla-
pojában nyakába vetett jármot lerazta, 's magát
az idegen Nemzet rajta való uralkodása alól fel-
szabadította, egy ilyen Nemzet, mindenkor bát-
ran vizsgálta tekinthet viselt dolgaira. Portugallu-
sok! bírnunk mi még ditső Eleinknek örökségül
réánk maradott vitézi bátorságokkal 's ditsősségre
törekedő nemes indúlattal! Igaz a' mi ügyünk,
és a' ki azt védelmezi, ellenségeinket alta-
lu k bizonnyal megalázza, igassagos és nemes
lelkű Fejedelmünket pedig győzödélemmel koro-
názza. Seregeinket a' Nemzet ditsőssége melett
való buzgóság lelkesítvén, meggátolják ellensé-
günk igyekezeteit.

Frantzia Ország.

Párisból Május 27-dikén. Moreau Generá-
lis ide érkezvén, más nap mingyárt Malmaison-

ba ment a' Fő Konzulhoz. A' Pármai örökös Her-
tzeg is ki ment ugyan oda a' Spanyol Követ tár-
saságában, a' Fő Konzult meglátogatni. Más nap
pedig a' három Konzulok a' Spanyol Követnél
ebédeltek. — Sok ezer Frantzia Katonák indítat-
tak útnak a' Spanyol Országai kikötőhelyek felé,
nem különben hajós legények, a' kik ott hajókra
ülvén Egyiptomba fognak vitetni. — Bonaparte
a' Lünevilleri Békesség titkos Tzikkelyeiben arra
ajánlotta magát, hogy XVIII-dik Lajosnak sze-
mélyéhez illendő 's holtig való penziót fog ren-
delni. — Az Angliával való levelezésünk tsak
nem egélszfen megszűnt. — Az Austriával kötött
Békesség idejétől fogva 130 Generálisok botsát-
tattak nyúgodalomra.

Olasz Ország.

Nápolyból Május 6-dikán. Két Királyi Hir-
detés tétetett itt közönségessé. Az egygyikben arra
intetnek Nápoly Orzágnak minden lakosi, hogy
a' Frantzia Katonák eránt minden barátsággal és
tisztelettel viseltessenek, hogy a' Frantzia Seregek
ugyan a' Fr. Kormányzék világos parantsolatja
szerént magokat minden illendőséggel fogják vi-
selni, katonai foglalatosságaikon kívül semmibe
nem fognak avatkozni; de a' mellett a' békételen-
kedő lakosokat szüntelen szemmel tartják és meg-
zabolázzák, 's a' kik ezután a' közönséges tsen-
dességet megháborítják, azok minden személy-
választás nélkül a' Katonai törvényzéknek adat-
nak által, 's keményen megbüntettetnek. — A'
másik Hirdetés azt foglalja magában, hogy min-

den a' Státus ellen tett vétkeikért fogságban volt személyek szabadon bocsátatnak.

Genéből. Május 16-dikán. Nápolyból írják, hogy az ott lévő Frantzia Követ Alquier szállásához 50 őrzőt rendelt a' Kormányfő, mivel legközelebb is Monteforte ben egy Frantzia Komiszarius Feleségével és két húzárjával egygyütt, Nápolyi lakosok által megöletett.

Batáviai Köztársaság.

Hágából Május 21-dikén. Tegnapelőtt adott ki az újjonnan készült Konstitúció Plánuma. Ez abban áll, hogy a' régi némelly változásokkal megtartatott. — Dāndels Generálist kérte a' Kormányfő, hogy az Armádiát segítsen jó lábra állítani, a' melly most 60,000 Hollandus és Frantzia seregekből áll, és még 70,000 nemzeti Katonasággal fog szaporíttatni. Ezen hadi erőnek tartása adja meg a' régóta sinlődő Nemzeti Kaszáknak utolsó tisztességét! Mi végre fog ez a' nagy hadi erő fordíttatni, még azt nem tudjuk. — A' Hajósseregünkre, a' mint már írtuk, a' szárazra kizsállítandó Katonaság felrakodott volt, de ismét parantsolatot vett, hogy szálljon ki a' hajókból a' partokra.

A' Batáviai Köztársaság jövődöbéli Konstitúciója, eleibe terjesztetett ugyan már a' Törvényhozó Tanátsnak, de még ki nem hirdetödött, hanem most nyomtatódik. A' Konstitúció rövid rajzolatja ez: A' Törvényhozó Hatalom két Tanátsnak fog által adatni, mellyek közzül az első

Törvényhozó Tanács 37, a' második pedig 16 Tagokból fog állani. Ezen két Tanács elztendőnként kétszer fog özsze gyűlni 's tanátskozásokat tartani; u. m. Április 15-dikétől kezdve Junius 1-ső napjáig, és Október 15-dikétől kezdve December 15-dikéig. Minden Tanátsbéli Tagnak 2000 forint lelsz elztendei fizetése, ezenkívül minden fél mértföldre 2 forint úti költség rendel, tetik Hágáig, valahányszor a' Tagok a' Gyűlésre megjelennek. A' Tanátskozások közönséges helyen fognak tartani egy Elölülő (Praesidens) igazgatása alatt, a' kit a' Tanács a' Tagok közül maga választ. Ha a' Tanátskozásokra kirendelt időn kívül, valamelly fontos dologra nézve szükség volna a' két Törvényhozó Tanácsnak özsze gyűlni, akkor az Elölülőnek rendelésére a' Kormányfő végzéséből özsze fog a' két Tanács gyűjteni. — A' Végrehajtó Hatalom egy Kormányfőnek fog által adatni. Ezen Kormányfőkre 7 Tagok fognak választatni, 's minden Tagnak 10,000 forint elztendei jövedelme lesz, 's a' t.

Orosz Birodalom.

Petersburgból Május 18-dikán. Most már mint bizonyos Tudósítást úgy írhatjuk, hogy az I. ső Pál Császár parancsolatjából letartóztatódott Anglus hajók, mind a' Petersburgi, mind más Orosz Birodalmi kikötőhelyekből szabadon kivevezhetnek.

A' Petersburgi Akadémia mesterséges művekkel ékeskedő Kabinétjában van a' többek kö-

zött egy mesterséges és felette tsinos készületű repetír óra, a' nagysága annyi mint egy tojásnak. Az órát egy Kulibi nevű közönséges sorsú polgár készítette, ki a' Mechanikára rendkívül való talentommal bír. Az órának belső része a' Kristus Koporsóját ábrázolja, az ajtajára támasztva vólt kövel, és a' mellette álló két őrzővel egygyütt. Alig nyitotta meg az ember az óra belső részét, midőn a' kö a' koporsó ajtajáról elfordulván, az őrzők lerogynak, az Angyalok megjelennek, és az Afzszonyok a' koporsóba bé mennek, 's ekkor az óra éppen azt az éneket muzsikálja el, a' melyet a' Krisztus feltámadására tartatni szokott tzeremóniák alkalmatosságával szoktak Húsvét szombatján énekelni. Készített mostanában Kulibi kis formában (modellában) egy fa hídat is egy bálthajtásra, a' melly szerént a' Néva igen mélyly folyó vizére lehetne lábatlan hídat tsinálni.

Török Ország.

A' Konstantinápolyból Április 25-dikén költ levelek, ekként adják elő azon történetet a' melyet mi az utolsó Hírmondó árkusunkban, egy Zemlínből hozzánk érkezett Tudósítás szerént közlötünk vólt. — „Egy különös Történet nagy nyughatatlanságot okozott itt a' Divánban. Engedelmet nyervén az itt lévő Orosz Követ a' Császártól, hogy a' Konstantinápolyban lévő Török Metseteket (Templomokat) megnézegethesse, kezdette azokat rendre járni. Midőn a' Soliman nevű Metsethez érkezett, éppen könyörgésen voltak a' Törökök. Az ajtón álló megkínálta a' bemenőket

sárga paputtsal, mivel egyébféle lábbelibe bé nem szabad menni; de egy a' Követet késérők között arra nem hajtván tsizmában lépett bé; a' mellyet az imádkozó Törökök észre vévén mingyárt felzúdultak, 's az idegenekre rohanván, mind magát az Orosz Követet és Feleségét, mind a' véle volt Nápolyi és Svécziai Királyi Bízatosokat és késérőit a' Meisethől kitaszígták, azután pedig kövekkel hajgálván őket kéntelen volt a' Követ a' legközelebb lévő házhoz szaladni 's ott keresni menedékhelyet, sokan a' késérői között meg is sebesítették. Értésére esvén a' dolog a' fényes Portának tüstént parantsolatot adatott ki, hogy számos Katonaság siessen oda, 's a' Követet szállására késérje. Haza késértetvén, már akkor a' szállásán találta a' Porta Tolmátsát, és a' Dívánnak több Tagjait, a' kik a' váratlan szomorú történeten való sajnálkozásokat jelentették a' Követnek, igérvén egyfzersmind a' Nagy Úr nevében, hogy tellyes elégtételt fog a' Követ a' Császártól nyerni. Tsak hamar érkeztek Császári Udvari tseledek is, a' kik igen gazdag ajándékokkal akartak a' Követnek kedveskedni; de a' mellyeket a' Követ el nem fogadott, ezt mondván, hogy elébb a' Petersburgi Udvarnak bé fogja jelenteni, mi történt légyen; a' minthogy haladék nélkül útnak is indított egy Kurírt Orosz Ország felé. A' Porta azon közben szorossan megvizsgáltván a' dolgot, a' kik bűnösöknek találtattak minden irgalom nélkül meg zsinegeltette, 's újra parantsolatot adatott ki, hogy a' ki a' Konstantinápolyban lévő Oroszokat megbántja életivel jätizik. —

Elegyes Levelek.

Az Alsó Rajnai Kerületből érkezett közönséges Tudósításokból olvassuk, hogy a' mint látszik, még sem akarják a' Frantziák a' Rajna jobb partját egészen oda hagyni; sőt némelly Seregek mellyek már által mentek vólt a' Rajnán, vízfíza tértek annak jobb partjára.

Berlínből Május 25-dikén. Az új Orosz Császárnak és Császárnénak pompás Koronázása, melly Moskau városában fog tartatni, September 22 dik napjára van határozva. Eppen ezen a' napon koronáztatott meg ez előtt 39 elztendőekkel ugyan ott, II-dik Katalin Császárné. — Tegnap előtt érkezett ide az Orosz Császári Kamarás Úr Murawiew Úr, a' ki Bétsbe utazik, hogy a' Fges Római Császárnak Sándor vólt Örökös nagy Hertzegnek a' Császári székbén lett beülését hírül adja. — Már több ízben tanátskozott a' nevezett Kamarás Úr az ide való Ministériummal is Német Ország jövődöbéli állapota eránt.

Regensburgból Jun. 4 dikén. A' Svécziái Királynak azon Károly K. Fő Hertzeg mint Német Ország Szabadítója emlékezetére emelendő Oszlop eránt küldött Plánumára nézve, mellyről a' 44-dik számú Hírmondó árkesban emlékeztünk, minden Rendek Követjei tellyes örömmel való megegygyező akaratjokat jelentették: mellyhez képest, egy igen szívre ható kifejezésekkel írt levele által terjesztette a' Birodalmi Gyűlés Ő Kir. Fő Hertzegege eleibe mind a' Plánumot, mind azon való szívés örömet, hogy ennek végre hajtása által leg alább

némünémű képpen békizonyíthatják a' Birodalmi Rendek, Német Ország szabadítója eránt viseltető buzgó háládatosságokat.

Tudósítás.

Pesten Kílian Könyváros Uraknál, és S. Paktan a' Collegiumban ezen következő eladó új könyvek találtatnak.

1. Uiber die Aehnlichkeit der hungarischen Sprache mit den Morgenländischen; nebst einer Entwicklung der Natur und mancher bisher unbekannten Eigenschaften derselben. (A' Magyar Nyelvnek a' Napkeleti Nyelvekkel való atyafiságáról 's a' t.)

2. Versuch einer magyarischen Sprachlehre, mit einiger Hinsicht auf die Türkische und andere morgenländische Sprachen. (Magyar Grammatika.)

3. Uiber die Selbstkenntniß. Eine Rede, in dem größern Hörsale der Akademie (zu Erlang) gehalten. (Az embernek maga megismeréséről, egy Beszéd 's a' t.)

Ezen Munkák Érd. Szerzője Beregszászi Pál Úr Tudós Hazánkfia. Sajnáljuk, hogy az árrokat is fel nem tehattük, a' melly velünk nem közölve lett.

Egy árkus Tóddalikkal.

TOLDALÉK

*A' Magyar Hírmondónak, Júniusnak 12-dik
napján 1801-dik Efsztendőben költ árkusához.*

A' minémü érzékeny fájdalommal botsátotta el kebeliből, Nagy Méltóságú Nitra-Zerдахelyi Zerдахelyi Gábor Püspök Ő Nagyságát, a' Vátzi Megye, úgy mint a' mellyet 20 efsztendei és három hónapi gondos Kormányozása, e' fáradhatatlan Apostoli buzgósága által (addig viselte t. i. ottan, a' Püspöki Helytartói Hívatalt) azon virágzó állapotra juttatott, mellyben mostanság is szemléltetik: szinte olly ki mondhatatlan örommel, és vigasztalással fogadta környékibe, ezen Fő Páfztórát és Püspökjét, a' Beszterozei árva Megye. Ennek örvendező tisztelésére, leg otian megnevezetése után, először is ugyan saját Káptalanja, Vátzra, azután a' Megyebéli Királyi Városok, és Vármegyék, részfzerént Garam-Szölösre, részszereént Sz. Keresztre útasították számos Küldöttjeiket. A' kiket Ő Méltósága Páfztori nyájassággal, és ritka maga le-ereszkedésével fogadván, és tiszteességesen meg vendégelvén, előre el hitette vélek; hogy benne helyheztetett bizodalmoknak, és Várákosoknak, Isten Kegyelmével egész a' lehetőségig eleget fog tenni.

El érkezvén pedig, örvendetes bé-menetelének, és Püspöki székibe leendő bé-iktatásának meghatározott ideje; Mártziusnak 24-dikén, úgy mint éppen Ő Mga neve napján, mintegy reggeli nyóltz

D d d

óra tájban, úgy indult ki Szent Kereszti Reszidentziájából Besztertze felé, hogy csak nem az egélz úton, számos Követőktől kísértetne, kik, részszerént Hintója előtt, részszerént körülötte, vagy utána lovagolván, mindeazt örvendező tiszteleteket bizonyították. Az út félen fekvő Hajnek nevezetű helységben (melly Besztertztől egy mériföldnyire esik) meg állapodván, utazó ruháját, a' bémenetelhez készítettett püspöki öltözetivel felváltotta. Attól fogva lassabb lépéssel haladott a' Hintó; hogy sem úti Késérői igen meg ne fáradjanak, mind pedig a' Városbélieknek elegendő idejek legyen: rendes tiszteleteknek megvételére. Még Radványt egészen el nem haladta, már is meg szállaltak a' Város agyúi, és mozsarai. A' ki válogatott szép hangú harangok, zengedező zúgással kellemesítették a' vidéket, és szent borzadozással intették lakosait, hogy Pásztorjoktól veendő szent áldásra csoportozzanak egybe, olly számosan is öszve seroglett a' Nép, hogy, Püspöki áldásának könnyebb osztogathatása véget, szükséges lett legyen, úti szekerinek menyezetes fedelit le botosítani. Ezután, midőn a' dob, síp, és más szerű mu'sika hangzása között, a' város előtt lévő hídhöz érkeze, a' városi Tanács meg állította szekerét, és annak Összszel derült érdemes Eö Notáriussa, a' mint rövid, úgy jeles és fontos beszéddel megköszöntötte a' Nagy Méltóságú Püspököt, az egész Várost, az ő Pásztorakégyességébe ajánlván.

A' mint a' sűrű sokaságú népnek tolongási között, a' Város kapuján bé méne; az ott lévő Sz. Ersébeth Kápolnája előtt, már készen várta

régen óhajtott fő Pásztorát, mind a' Papi öltözetben fényeskedő Káptalan, mind az oda sereglett és tiszteletet tenni kívánó, fő és alacsonyabb rendű Papság, a' hol is, kiszálván Ő Méltósága útazó Kotsijából, a' most említett Kapolnába békésértetett. A' hol, midőn a' Nemes Káptalan-nak Nagy érdemű Prépostja által, elő nyújtatott feszületet megtsókolván, és az Egek Urát térden állva imádván, egyéb püspöki öltözeit is magára adatta; az itt fel jegyzett rendes sorban járással, a' Pöspöki Templomba vezettetett.

1. Leg előre, mene a' Püspök ő Méltóságának Huszárja ki vont kardal.

2. Ezt követte a' hat lovas üres Hintó a' többi kotsikkal, mellyek után

3. Trombita harsogással, a' Polgári Lovas Sereg ment, a' mellyet

4. Nyomba követtek; a' Püspök ő Méltóságának gyalogló Inassai, utóbb a' többi hivatalviselő Tisztei. kiket

5. Követtek a' Musikusok, ama Zsolosmát: Ime a' Nagy Pap. 's a' t. énekelvén. Ezek után

6. Következett az Egyházi rendtartásoknak intézője (Caeremoniarius.) Ki után, a' Káptalan Keresztje két Acolytus között vitetett, és az egyéb (tsak Kari ingbe öltözködött) Plebánus Uraktól késértetett.

7. Elöl járula, a' Káptalanbéli rendtartások intézője, a' kit, rendben követtek a' Káptalanbéli Urak, tulajdon Méltóságokhoz illendő egyházi öltözetben. Ezeket követték ketten, a' Tömjénező Edényekhez. Ketten a' Püspöki Süveghez.

és Páltzához rendeltettek tovább, két alacsonyabb rendű, és két Tiszteletet tévő Diáconusok, kik után, járula a' Nemes Káptalannak Nagy Prépostja, Pluvialéba öltözködve. A' melly rendek után

8. Következett maga a' Püspök ő Méltósága, kinek felette, négy Tanátsbéli Úr, a' menyezetet hordozta, oldalast pedig, a' Fegyveres Gyalogság kísérte. Végtere pedig, a' számos egybe gyülekezett Úri vendégek, és a' Város Tanátsbéliek követték.

Ezen Pompás bé vonódást, díszesíteni törekedett, még az oskolákat gyakorló gyenge Ifjú-ság is; és a' mi éppen szivre ható vala, a' kisded Leány gyermekek: Belső tisztaságokat, külső-képpen is bizonyítani akarván, egyenlő tiszta fejér, és hóval vetekedő ruházathoz öltözködve, gyenge karjaikon függő kosárkaikban, mester-ségesen készült, és fedhetetlen ártatlanságokat példázó szép virágokat hordoztak, és hogy szives buzgásokat, gyengeségektől ki telhető mód-dal ismértethessék, azokkal, Püspök Úr ő Méltó-ságának is áldoztanak.

A' mint a' Templom ajtajához érkezett ezen szép rendű menetel, a' Fő Tisztelendő Nagy Pré-post Úr, ottan ő Méltóságának kezét tsókolván, elsőbb a' szentelt víz hintőt, utóbb a' Temjén hajótskát nyújtá kezihez, mellyből ő Méltósága a' Temjénezőbe tévén, elébb mondott Nagy Prépost Úr által, három vonású füstöléssel meg tisztel-tetett.

Onnan (a' Sz. Ambrus énekinek zengése alatt) a' két részre oszlott Papi rendek között, az oltár eleibe mene, és az ottan készítettett Sámolyra

le térdeple. Az ének végzése után, a' szokott, és a' Római szertartások könyvében fel jegyzett Imádságok, különösen a' Templom szent Pátrónusáról való Imádság el mondattak. Mellyeknek végezetével, (az ágyúknak szívet dobogtató durrogási alatt) Ő Méltósága, az öfzve sereglett népre, Püspöki áldását adta. Ez után, Püspöki öltözeteiből ki vetkeztetve, az egész egyházi rendeknek követése alatt, ismét Rezidentziájába vezetett.

Ezzel szünt meg az ezen napi jeles és pompás Inneplés, de koránt sem vettetett á'n vége az igaz hajlandóságú Polgárság buzgózkodásának.

Alig virradott a' nap 25 dik Mártziusra. Annak ébrefztő sugárai, még a' környéknek lapjaiba, nem is érkeztének, holottimé, a' Polgári díszes Lovas és Gyalog Sereg, szép rendel, már is a' Püspöki Residentzia eleibe helyheztette magát. Erre tsak hamar, a' nagy Harang is meg zendült, mellynek intésére, az egész Nemes Káptalan, minden egyéb egyházi rendekkel egygyütt, a' Káptalan Templomába tsoportoztak, a' hol minnyájan, Hivataljokhoz illendő egyházi öltözeteiket magokra vévén, a' kerefztnek elől vitetése alatt, szép rendben a' Püspöki Residentziához siettek, hogy onnan, a' városnak fő Templomába (a' hová tudni illik, a' Püspöki bé iktatás rendelve vala) Ő Méltóságát el késérjék, a' mi, a' ritka hangú Harangoknak öfzfszeséges bömbölése alatt, tsak hamar meg is esett.

A' Templomba érkezvén, leg első foglaltossága vólt Ő Méltóságának; hogy az oltári

Szentségben el rejtetett Istennek, mélységes imádását meg tegye, 's nem is mene előbb, a' maga Püspöki székébe b's ülni. Ez meg lévén, székibe helyheztette magát, a' hol, a' végzendő Istenes munkálkodásokhoz illendő ruháiba fel öltöztetett. És minekutánna, a' többi Egyháza rendű szolgák is oda vezettettek; Ő Méltósága Püspöki Süveg fel téve) székiben maradván; a' Nagy Prépost, az oltár bal részére fel lépven: Amaz, Ő Püspöki Méltóságát illető, szentséges Római Pápnak hiteles levelét (Bulláját) fel olvasta. Ugyan azon oltár részen, fel olvasta a' Nemes Káptalan Kántora is a' többi hiteles Római leveleket, melyeknek egyike; a' Nemes Káptalanhoz, másika a' Besztertzei Püspöki Megyéhez vala intézve. Végre, a' Negzedik, és Besztertze Várossát, 's annak lakósit illető Római levél, az azon Városnak Erdemes Notárussa által olvastatott fel.

Ezen hiteles Leveleknek fel olvastatása után, leg elsőbb is a' Nagy Prépost Úr, a' többi Káptalanbéli Urakkal, ezek után, a' jelen lévő Esperest Urak, tovább a' Plébánus Urak, és egyéb egyházi személyek, végtére, a' Nemes Város Tanátsa, kéz tsokolással tisztelték és fogadták Ő Méltóságát.

Ez meg lévén: a' nagy Prépost Úr (a' többi Káptalanbéli Urakkal egygyütt) Ő Méltóságának eleiben álván: olly jeles beszédet mondott Ő Méltóságához, a' mellyben, minden ott jelen lévő, tellyes meg elégedését találta. De a' mellyet, Ő Méltósága is igen fontos, bölts, és sziv-re haló beszéddel, vizontaglott.

Ezek véghez vitetve: Ő Méltósága, a' szent Mise áldozatjának szolgálásához kezdé; mellynek utolsó Evangyéliuma után, az ezen alkalmatosságra engedtetett szent Bútsúk hirdettette nek ki.

Ezen Pompás, és valóban nagy Jelességű Isteni szolgálatnak vége után, az egész egyházi Rend (az Ágyúknak ropogtatási, és az Harangoknak szívet érdeklő Zúgási alatt) ismét Püspöki Rezidentziájába késérte ő Méltóságát.

Nehéz volna le írni, mennyi sok vidéki Nagyságok, mennyi Megye béli Uraságok, mennyi mezőre Vidékről ide tódúlt Papi fő rendek, és Plébánus Urak, gyülekeztek legyen, Ő Méltóságának üdvözlésére, az tartotta magát nyertesebbnek, a' ki több ízben bizonyíthatta, Eránta viseltetett mély tiszteletét.

Elég;

Ha egy egész Környéknek: egyenlő, és éppen az el ragadtatásig ható érzékeny buzgása, isalhatatlan bizonyosága azon nagy betsnek, melly az annak okozóját illeti; Méltóságos Nyitra Zerdahelyi Zerdahelyi Gábor, mostani Besztértzei Püspök Ő Nagysága; tellyesen meg győzettetett ez alkalmatossággal arról: hogy, az ő Apostoli Kormányozására bízott Nyáj, nem tsak fő Pásztorát, hanem egyszersmind Édes Attyát, sőt örző Angyalát, ismértette legyen, ő benne találni.

Melly nagy, de egyszersmind melly igen mélyen le botsátkozni tudó lélek, lelkesíti e' Nagy Méltóságú Püspök Urat; nem szükséges ahoz, az ő hajdani Nemes, és a' Magyar világ előtt, úgy is isméretes tetteit elől számlálni. Elegendő

bizonságottatt erről, tsak a' múlt szent Böjtnek utólvó Tsötörtöke is: mellyen ő Méltósága, tizenkét szegényeket egybe gyűjtván, 's új felső ruhába öltöztetvén, azoknak nem tsak lábok mosására le botsátkozott, de pénzbéli segedelmel mellett, Udvari asztalánál is bőven megvendéglette. Az ebéd felett, egy a' Városi Káplánbeli Urak közül, igen jeles, és az azon napi Titokhoz helyessen alkalmaztatott szép beszédet tartott a' vendégeskedő szegényekhez.

A' mi pedig a' Befizertzei Népnek (mert sok öfzve sereglett ám erre, és tsak az igaz érzékenységéről ki fatsart könnyel nézhette e' Keresztény alázatosságnak remek példáját) örök emlékezetei között fog maradni; a' vala különös: hogy ő Méltósága (a' többi Udvarbéli egyházi szolgáltnak követségében) alaton szolga módjára, köténykét köte maga eleibe, 's úgy hordogatta édes vendégeinek az ízes ételeket, úgy változtatgatta szennyest Tányérjokat, úgy töltögette Poharaikat, úgy metélgette (a' Tsonkák eleibe) húsokat 's kenyereket.

Az öröm könny nem enged erről többet említeni, tsak azt mondom, a' mit az ezen Püspöki alázatosságra hülédező szegények szájából hallottam, tudni illik:

Légyen emlékezete az örök áldásban!

Tisztelendő P. Koppi Károly! Hamvaihoz ryújtott Tíztelete K. J-nak Szalatsról.
Koppi Károly Halálával

A' Magyar Minervának
Fáj szíve, 's gyász-fátyolával

Fedezvén ortzájának
 Harmattól nedves rántzait,
 Öszve-hivta hív Fiait
 Hélicon tetejére,
 'S illy szókat veit nyelvére:
 Mondjátok-meg, mit vétettem
 Hogy ki-dúlnek Öfzlopim
 Mellyektől még segtítettem?
 Ezek közt kedves Koppim;
 Kedves Koppim is ki-düle,
 Mellyel sebem evesüle;
 Érette szivem vérzik,
 E' kárt minden Jók érzik.
 Valaki ötet esmérte
 Közelebb személlýében;
 És Virtusait meg mérte
 Azok' serpenyőjében:
 Fel indúlt Tízteletére
 Szívében minden tsepp-vére.
 Ditsekedhetsz Nagy Károly
 Hogy ott vólt Koppikároly.
 Nem a' lak-hely 's Társasága
 Tette ötet Híressé;
 Hanem az ő nagy világa
 'Amazokat fényessé.
 Az Haza' Történetiben
 Mennyit látott: Könyveiben
 Mutatja; 's Tanítványi
 Lesznek Öfzlop-márványi.
 Nemes Lélek, jó szívűség;
 Fent-repülő bölts elme;
 Emberség, Szeretet; Hűség;
 Az észnek mélyly értelme

Nagy mértékben laktak beznez;
 Azért, hogy, a' ki vólt, lenne:
 Midőn Tövisre talált
 Arra is Rózsát plántált.

Halálát Africanusnak

Rómában ha vizsgálom:

Koppit egy újj Metellusnak

Arra nézve találom,

Ki Scipio Sir-halmára

Virágot szórt utóljára.

Jól vagyon, Haza Böltse!

Ez a' nagy Szív gyümöltse.

Sírasd Koppit Músák Háza

Háládatos könyvekkel,

A' ki téged' fel ruháza

Írásival 's Könyvekkel;

Hintsd-bé sirját Virágokkal

Porát tiszteld Ciprusokkal;

A' Rózsák' árnyékában

Nyugtasd áldott Hamvában.

Ò D A.

Quanti casus humana rotant!

Seneca T.

NAGY JÓZSEF Kánonokhoz.

Márs' mord dühe, a' mit ér, vág,

Bont, dönt, tör, rott, dül, sújt, öl;

Vérben fetreng a' fél Világ —

Minden ki dül helyéből:

Századokig büszkélkedett.

Tartományok omlanak;

Örök létre törekedett
 Alkotványok bomlanak;
 Keltek ölta meg nem rendült
 Trónusok fel fordúlnak;
 Caesar ölta Felségben ült
 Fő-hatalmak el-múlnak: —
 Róma! te ki a' Világnak
 Hajdan sorsot osztottál,
 Be sanyarú szolgaságnak
 Igájába jutottál?! —
 Világ ölta jót 's hasznót tett
 Törvények ki-törlődnek,
 Kezdettyeket Istentől vett
 Kormányok ki-üzödnek;
 Boldogabb volt jámbor Atyák!
 Vallástok', szokásitok'
 Gúnyolódva változtattyák
 Szilaj Unokáitok! —
 Szív a' szívtől — Szülőjétől
 A' még nevendék Legény;
 A' deli Férj kedvesétől,
 'S Kisdeditől — ó szegény!
 A' jó-Barát baráttjától,
 Vérétől az atyafi,
 A' Birtokos birtokától,
 Honnyától a' Hazafi,
 Ezen kín köz'tt szakadoz el —
 Sírva megy bal sorsába;
 Küszködik a' veszéyekkel,
 Míg — oda dül sírjába;
 'S meg-halva már — nem nyughatik
 Anya-földje' gyomrában;

Idegentől tiportatik

Idegen Föld' porában. —

A' ki előbb uralkodott,

Most ínségben nyavalyog;

A' ki előbb pompáskodott,

Most ringyronyban fanyalog,

Azok, kiknek sok ezerek

Térdet, fejet hajtának,

Most be nyomorúltt emberek —

A' Föld alá bújnának.

Az ott — előbb bőségében

Adakozott szívessen;

'S most rá tsapott ínségében

Azok marják mérgessen,

Kiket Ő — most mirígyeit —

Értékével szívével

Úgy táplált, mint Kitsinnyeit

A' Pelikán vérével.

Az ott — előbb a' kerefttet

Kevély mejje' baljában

Hordozá, haj! mily tserét tett? —

A' kereftt most hátán van.

Ott egy atya — nem atya már —

Gyámol nélkül mara'dt vén,

Némán keserg a' szép Hufzár'

Egy fijának, el estén.

Ott egy szép Hölgy — Ő szörnyűség!

Első gyermek méhében, —

És már Özvegy — 's nem tudgya még,

Mi történt Márs' dühébea?

Hallyad szegény: Bajnok híved,

- Kit olly hofszan szerettél,

Kit csak nem rég nyert meg szíved —
Az nints többé — már nem él!!

Értvén Ő, hogy oda Híve —

Nem küzdhetik kínnyával;
Meg hal — mert meg hasad szíve —
'S a' mi benn' van, vele hal.

Egy élet fel-gyilkoltatván,
Így vísz többet magával; —
Ama Tölgy ki-vágattatván,
Így dült oda ágával. — —

Jöjj el! jöjj el áldott Béke!
Jöjj le hozzánk az Égből!

A' Föld' egész kereksege
Így kiált az ínségből.

Kérleld meg a' szörnyeteget!

Haj! eleget dühödött;
Oszlass'd el a' fergeteget!
A' Föld váltig bűnhödött.

Menynek Földnek Teremtője!

Nézz Hunnia' sorsára!
Te! a' sorsnak Intézője,
Ints! Ints egygyet javára!

Tarts'd meg régi mivóltában
Édes Magyar Honnyunkat!

Tars'd meg István' Trónusában

FERENNTZ-et Királyunkat!

Kám 1-ső Jan. 1801.

K—y S.

Alázatos Jelentés.

Minekutánna más virágzó Nemzetek, nagy
szorgalmatossággal ki-keresik, és nagy haszonnal

alkalmaztatták a' kő-zsindelyeket; és a' Visnyai kő-zsindelyeket az okos próbált Mesterek nagyon jóknak bizonyították; és 1794-ben leg-elsőször-is a' Királyi Kertben Budán egy szép mulató Háznak bé fedésére alkalmaztattak, 's ott, valamint N. Komárom' Vármegyében lévő Oroszlány Hellység' Tornyán, Egerben-is egy Házon szépen 's hiba nélkül vannak; sőt az el-múlt 1799-ben az 18914. szám alatt költ kegyelmes kijelentése által, a' Felséges Királyi Hely Tartó Tanács-is azokat egész Hazánkban ki-hirdettetni, 's ajánlani méltóztatott: illő azokat megszerezni 's köz hasznunkra alkalmaztatni; mivel-

1-ször. Örökössek, és ha sok esztendők múlva a' Szarufák Deszkázatok Léczek alattok elkorhadnak-is, a' fák meg-újittatván ezek újonnan ismét fel-rakattathatnak, és mennél régibbek, annál jobbak. Midőn egy Anglus nagy Mesternek meg-mutattam a' Visnyai fedő-köveket, azokat igen jóknak találván, tartósságokról ezt mondotta: én egy fejedelmi épületet, mivel a' szarufák 's deszkázatok már elkorhadtak, meg-újítottam, az épületi hiteles Könyv 's Protocolum bizonyítása szerint, azon, az ilyen kövekkel készült fedél, már akkor 510. esztendeig állott, én a' fa munkát meg-újítottam, és szű ellen készített szerrel meg-kenettem, újra azon kő-sindelyeket rakattam fel úgy, hogy az egész fedélhez három font új kő-sindelt kellett adnom, 's a' bontás közben csak annyi töredezett meg, nem több: majd valaha ismét azok rakatnak fel.

2-ször. A' sebes tűz által meg nem emésztettek, a' lángot fel sem veszik; ha csak mind

a^o két oldalról mint a' vas kéménnyen meg nem tüzesíttetnek.

3 ször. Minden fa, nád, szalma emésztés nélkül készíttetnek. A' mint fogynak az erdők, bár minden Hámorokat, Hutákat, olvasztó Ke-mentzéket, főző, sütő, fűtő személyeket elszoktattnának a' fa emésztéstől! E' pedig Hazánkban meg lehetne. A' drága réz-is jobb a' szűk erfénynek, mint fedeleknék.

4-fzer. Sok fa nem kell alájok a' fedélhez, hanem alaton formára valamint a' rezes fedél alá: azért is az épületet nagyon nem terhelik. Az Egerben meg-tett próbaszerint, egy ölnyi fedél a' téglá Cserepekkel két mázsával nehezebb, és a' kö-sindelyekkel, ugyan ánnnyival könnyebb.

Ezekhez tartasuk meg azt:

1-fzör. Minthogy sok féle keskenyebb és szélessebb formákra hasíttatik a' kö-sindely, és tsak a' magosságára nézve különbözik, melly szerint 8. 10. 12. 15. 18. ízni: ahoz képest nem darab hanem mázsa számra megy 's adattatik. Visnyón a' Bányánál 1. Rft. 15, xr. Egerben 1. Rft. 30. xr. mázsájának az ára.

2 ször. A' próbák után egy egy öltre, mintegy két mázsa megy.

3-fzör. Egy kis kalapácsban lévő kis vas ösztönnel könnyen meg-eső lyukasztás után, apró kerek fejű szeggel szegeztetik le a' deszkázathoz vagy léczhez.

4 fzer. Van Egerben két külső Országból

került Mester a' ki a' Visnyai kö-sindelyekkel jó munkájának példáját meg - mutatta. Ezek másokat-is könnyen meg - taníthatnak, és írásokkal arra kötelezték magokat, hogy ha munkájokban egész öt esztendő alatt hiba esne, azt ingyen helyre hozzák; ha pedig annyi idő alatt hiba nem esik, attól az után nem lehet félni. Ezek a' Mesterek napszámra-is (mint a' téglacsereppel fedők) de ölszámra is készek dolgozni; úgy hogy 1.) az holott egyenlő a' fedél, egy öl fedélt el-készítenek 30. xrokért. 2.) A' hol hajlás 's szeglet esik, azzal több munkájok lévén, 1. Rftért. 3.) A' hol pedig ablakot kell oldalt 's körül fedni, azzal leg több munkájok lévén, Rftért és 30. xrokért. Mindenikhez egy-egy Nap-számos kívántatik.

5.) A' ki meg - vizsgálja az Egri Püspökség kösindellel bé fedett Epülettyeit, nevezetessen az Egri Majorban a' Granáriumot, Harsányon a' Csürt, és ezekben hibát talál t. i. a' kö sindelyei töredeznek hulladoznak: ne gondolja hogy az én Visnyai kö-sindeleim-is olly hibások volnának. A' Püspökség' cserepjei Zsérczről és F. Tárkányról rossz materiából valók, a' minthogy azoknak készítettésével egészen s' méltán-is fel-hagytak, a' Visnyaiak pedig folyamatban vannak.

Ha ezen munkátskámát jó neven veszi a' Haza: úgy többeknek és jobbaknak előhozására fel-indít a' maga hasznára. Irtam Egerben Sz. Mihály' Havának 2 - dik Napján.

Farkas János mp.